

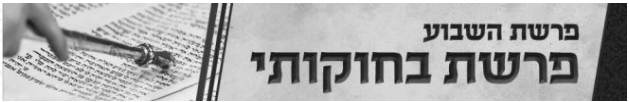
עזון תורני שכוחי

בעזה"י

אגדה של תורה

גליון 656

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"י יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

דיוני ממשלה והתייעצויות לאין ספור מתקיימות מדי יום בנושא בטחון מדינת ישראל. הכל מטכסים עצה כיצד למנוע פיגועים ולהביא סוף סוף שלום לארץ.

רגיל היה הגאון רבי משה לוי זצ"ל לומר בדרשותיו (הובא בספר "בתורתך"): אילו רק היו מתחשבים בדעת התורה הקדושה, כי אז היו מגיעים להבטחה הבהירה והנהירה, שנכתבה בתורה במלים פשוטות וברורות, ללא רמזים וללא ראשי תיבות, לא בגזרה שווה, לא ביי"ג מדות שהתורה נדרשת בהן, אלא בצורה מפורשת, כך שגם ילד קטן שיודע לקרוא יבין את הברכה השמורה ללומד התורה: "אם בחוקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אותם" – "וחרב לא תעבור בארצכם".

זה הפתרון, ואין בלתו! המפתח לשלום אינו נמצא בידי של ראש ממשלה זה או אחר. הוא נמצא בידיים שלנו! בימי חזקיהו המלך, לא הוצרכו לשום הגנה. חזקיהו אמר לקב"ה: אני אעשה את שלי, ואקיים מה שכתוב בתורה "אם בחוקותי תלכו", ואתה תקיים את ההמשך, "וחרב לא תעבור בארצכם". מה עשה חזקיהו? כינס את כל ישראל לשבת לעסוק בתורה בבתי כנסיות ובתי מדרשות, והגמרא אומרת שבאותו זמן בדקו מדן ועד באר שבע, ולא מצאו עם הארץ. מגבת ועד אנטיפרס, חיפשו ולא מצאו תינוק ותינוקת, איש ואשה, שלא היו בקיאים בהלכות טומאה וטהרה..." (סנהדרין צ"ד:). והנה, ירד מלאך ה' מן השמים והכה מאה שמונים וחמשה אלף ראשי גייסות של סנחריב שצרו על ירושלים, ונשרפו כל אנשי צבאו באש ה'.

פעתח האה

"אם בחקתי תלכו ואת מצוותי תשמרו"
הפרשה האחרונה בספר ויקרא –
הפרשה שמסיימת את החומש ובמה?
בברכות וקללות.

עוד דגש מיוחד יש לפרשתנו, במאמר הגמרא (מגילה לא:). עזרא תיקן להם לישראל שיהיו קוראים קללות שבתורת כהנים (חומש ויקרא) קודם עצרת, וקללות שבמשנה תורה (חומש דברים) קודם ראש השנה. וזאת מדוע? כדי שתכלה השנה וקללותיה.

הבה נתבונן ונראה שאין אדם שלא מעוניין בברכה, ודאי שכל אדם בין איש בין אשה רוצה להתרחק כמטחווי קשת מקללה. וכהוכחה לדבר רואים כמה בני דורנו רודפים אחרי ברכות, סגולות וכדו'.

אחים יקרים! בוודאי כולכם שאלתם את עצמכם, מה גורם שהברכה תשרה בנו, בביתנו, ובתוכנו.

אומרת התורה תנאי "אם בחקתי תלכו" מה זה אומר? רש"י מבאר את הפסוק ואמר שתהיו עמלים בתורה.

נלך בדרכנו להתבונן על כל אות ומילה מה מסתתר בה. כי הרי לכל אות יש משמעות וודאי לכל מילה ובעיקר בספר התורה. נראה דבר נפלא שמופיע בפירושו של בעל הטורים על הפרשה: "אם בחקתי תלכו" ראשי תיבות א.ב.ת. - שתלכו בדרך אבות, זה יסוד חשוב לדבוק ולא לסור מדרכי אבותינו ללכת בדרכם לדבוק במידותיהם, בהליכותיהם, זה מה שיביא לאדם את הברכה. באותה דרך של הסבא והסבתא הצדיקים שהיו לך.

רק נתבונן בגודל הברכה המובטחת "ונתתי גשמיכם בעתם, ונתנה הארץ יכולה ועץ השדה יתן פרי"ו וכו', ברכות עצומות ואת כל זה יקבל מי שילך בדרך האבות.

ועוד מרומז נפלא בהמשך הפסוק "ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אתם" אומר בעל הטורים: אתם אותיות א.מ.ת. זה אומר להיות דבקים במידת האמת, כי אם דבוקים בדרך אבות ובמידת האמת, אז זוכים לכל הברכות האמורות בפרשה.

שבת שלום שמשון אליעזר פוקס

זמני השבת
הזקת נרות
מוצאי שבת
8:17
7:12
8:48
נא לשמור על קדושת הגליון
אין לקרוא בשעת התפילה

אֵהָא הַהֲלָחָה

השנה בעז"ה חג השבועות הבעל"ט יחול במוצאי שבת, יש להיזהר שלא להכין דבר משבת לחג, מפני שהשבת נועדה לקדושה ומנוחה, ולא כדי שיעשו בה הכנות ליום אחר, וכל הטורח בשבת להכין דבר ליום חול או ליום חג – מזלזל בכבוד. לפיכך, אסור לשטוף את הכלים שהתלכלכו בשבת כדי לאכול בהם בחג, אלא רק לאחר צאת השבת ישטפו אותם לצורך סעודת החג. וכן אסור לנקות את השולחן לכבוד החג, אבל מותר לנקות אותו כדי שיהיה מסודר בשבת, למרות שתצמצם מזה תועלת לחג.

לכתחילה יש להקדים את הסעודה השלישית לפני שלוש שעות אחרונות של היום. ואם לא הקדים, יקיים אותה גם בשעות הסמוכות לחג, וישתדל למעט באכילתו, כדי שיוכל לאכול בתיאבון את סעודת ליל יום טוב.

עדיף שלא לומר שישנים בשבת כדי שיהיה כח ללמוד בליל חג השבועות. והרוצה לומר זאת רשאי, הואיל ועיקר האיסור הוא לדבר בשבת על דבר שאסור לעשותו בשבת, ובלימוד אין מעשה שאסור בשבת. וגם אין בדיבור זה כל כך פגיעה בכבוד השבת, הואיל והוא לצורך מצווה.

אסור להדליק את נרות החג לפני צאת הכוכבים, אלא יש להמתין עד לאחר שייצאו הכוכבים ותצא השבת, ואז האשה תאמר: **"ברוך המבדיל בין קודש לקודש"**, ותדליק את הנרות.

כיוון שאסור להדליק בחג אש חדשה, יש צורך להכין מלפני השבת נר שידלק יותר מעשרים וארבע שעות, שממנו יוכלו להדליק נרות בחג. ואם לא הכינו, יש להיעזר בשכנים, ולקחת מהאש שלהם כדי להדליק את נרות החג.

אהל לחידוש חידושים ופנינים לשולחן השבת

"אם בחקתי תלכו"

האור החיים מפרש 42 פירושים על הפסוק הראשון בפרשה: **"אם בחוקותיי תלכו"**. אחד הפירושים למילה "בחוקותיי", לדבריו, הוא מלשון חקיקות האותיות. הרבי מלובביץ' מסביר כי ההבדל בין חקיקה לבין כתיבה הוא שכתובה בעט על דף נייר עדיין מותירה הפרדה בין הדיו לבין הנייר, כיוון שאלה שני חומרים שונים. לעומת זאת, אם חוקקים משהו באבן – אי אפשר להפריד בין האות החקוקה לבין האבן עצמה. הם הופכים לאחד. כך, מסביר האור החיים, על התורה צריכה להיות חקוקה בלב הלומד, באופן של התמזגות והזדהות מוחלטת, ולא באופן חיצוני. המשמעות של "אם בחוקותיי תלכו" היא זו: התחברו לעומקה של תורה, פעלו מתוך תחושה שהדברים חקוקים בכס ונובעים מתוככם.

"אם בחקתי תלכו"

פירוש נוסף של האור החיים על פסוק זה היא שהתורה יכולה לברך גם "זמן מקולל". ובלשונו: **"אם בחוקותיי תלכו – פירוש: הגם שהוא בזמן שבו הראה עליו המזל לרעה – אם את מצוותי תשמרו" – יש כוח בכס להפך המזלות ולתקן אותם"**. האור החיים נוסף ומצטט את המובא במסכת שבת: שמואל וחכם לא-יהודי רואים אדם הולך לאגס, אמר החכם הגוי, שידע את מזלו של אותו אדם: 'הוא לא יחזור, יכיש אותו נחש'. להפתעתו של הגוי, אותו אדם דווקא כן חזר מהנהר. לבקשתו של שמואל, פתח האדם את תיקו וראה שם נחש מת. שאל שמואל את האדם: 'מה עשית היום?', ואותו יהודי השיב כי הוא חלק מחבורה שבה כל אחד נותן את האוכל שלו לתוך קערה משותפת, וכל בני החבורה אוכלים ביחד. באותו יום אחד מחברי הקבוצה לא הביא לחם, וכדי שלא לביישו אמר אותו יהודי שהוא יאסוף את הלחם, וכך כביכול לקח גם ממנו, ומנע ממנו בושא. אמר שמואל: 'צדקה תציל ממוות'. כלומר – גם אדם שהמזל שלו מראה על מוות או על כל גורל אחר, מי שהולך "בחוקותיי", על פי חוקי התורה ומצוותיה – מזלו משתנה לטובה.

"ונתתי משכני בתוכם"

לפי ספורנו, המילה "משכני" כוונתה "שכינתי", והקב"ה מביטיח כאן ששכינתו תשרה על ישראל בכל מקום שהם, כפי ההבטחה שניתנה לישראל לפני חטא העגל: **"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיד"**. האור החיים מפרש שהשכינה תשרה "בתוכם" ותהיו קרובים כל כך אל השכינה, שאפילו מחנה המלאכים לא יהא חוצץ ביניכם לשכינה. (יונתן הלוי)

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8444774
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

"אם בחוקותי תלכו"

מלמד שהקב"ה מתאווה שיהיו ישראל עמלים בתורה ובמצוות (מדרש 'לקח טוב') דפיקה על דלת ביתו של מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל. זקן ישיש נראה על מפתן הבית. משפתחו לו – עמד שותק, והתבונן בעיניים בוחנות ברבינו. "מה רצונכם?", שאלוהו בני הבית, משראו כי מילה אין בלשונו, רק עיניו פעורות לרווחה מביטות בפני רבינו. "רק באתי לראות את ראש הישיבה" הסביר כמתנצל. "זאת למה?" בקשו בני הבית להבין, "אם יהודי זקן – שאינו מקומי – מטריח את עצמו לבוא, בוודאי יש דברים בגו. מה מטרת ביקורך כאן?". אחר הפצרות רבות סיפר הישיש: "בימי מלחמת העולם השניה הייתי בשווייץ. באחד הלילות, כאשר עלטה מוחלטת שררה בחוץ, הבחנתי באור קטן מבליח מחלון בית הכנסת. נכנסתי. וטוב שנכנסתי. שם, בבית הכנסת החשוך, ישב רבינו ולמד לאור הנר. נגשתי אליו ושאלתי: מה אתה עושה כאן? לבד... בבית הכנסת... הא, מי יודע בכלל שאתה לומד, כדברים האלה אמרתי לצורב הצעיר, שישב רכון על הגמרא, דבוק למטרה, חדור אהבת תורה. תשובתו הקצרה האירה באור יקרות את האולם הריק, ואת חשכת הצרות שנחתו עלינו: "אני לומד לתכלית שאזכה להיות מרכבה לשכינה". נצרתי את המראה הזה בליבי, נצרתי בתוכי את תשובתו החצובה מעולם גבוה ועילאי, בוודאי עדין לגדולות... וכעת באתי – שבעים שנה אחרי – לראות כיצד הוא נראה... בתקופת מחלתו של רבינו, רבים צבאו על פתחו ובני הבית היו נאלצים פעם אחר פעם לדחותם: "ראש הישיבה חש ברע ואין אפשרות לענות לכל הפונים"... שאלות רבות נותרו בחללו של עולם באין פותר. רבים נאלצו לשוב על עקביהם ולשוב לביתם בידיים ריקות. אולם היו שאלות שהצליחו להבקיע את חומת ההסגר שהקיפה את הבית באותם ימים. היה זה הגאון רבי שלמה רביבו, אשר שאלתו התדפקה בלי לסגת. פיקוח נפש! שאלה של פיקוח נפש!, לא ויתר הרה"ג רבי שלמה. שאלתו הובאה אל הקודש פנימה: בחור מאמריקה הדרומית גלה לארץ הקודש ללמוד תורה. הבחור מתמיד ועושה חיל בלימודו. לאחרונה חלה אביו, ואשר על כן מבקש הוא שכשייטמו ימי בין הזמנים, יישאר בנו יחידו לצדו, ולא ישוב לישיבה בא"י. האב מרגיש שאם הבן לא יטפל בו, עלול מצבו הבריאותי להידרדר. אם הבן יישאר באמריקה הדרומית, ולא ישוב לישיבה בארץ, הוא יהיה, אמנם, יהודי ירא וחרד, אך לבן תורה אמיתי לא יצמח. כיצד לנהוג? להותיר את הבן בחו"ל על חשבון התורה, או להתעלות על הקושי, ולשלחו ארצה? רבינו השיב: לעצם הענין, יתכן ורק נדמה לו, לאב, שאם בנו לא יהיה לידו יכבד חוליו, בעוד שלא זו המציאות. אך מלבד זאת "מאי חזית דדמא דידיה סומק טפיי?" האם רק אצל האב פיקוח נפש הוא? ומה בנוגע לבן – האין זה כך? וכי להיות בן תורה אינו פיקוח נפש?... האב קיבל את הפסק, והבן חזר ארצה לתלמודו.

(גדול בקרבך)

האלישיך הקדוש בפרשתנו, מביא רעיון על דרך הרמוז. פרשת הברכות פותחת באות אל"ף – אַם בְּחֻקֵי תִלְכוּ" (כו, ג), ומסתיימת באות אל"ף – "וְאַלְיָ אֶתְּכֶם קוֹמְמִיּוֹת" (כו, יג). ואילו פרשת הקללות פותחת באות ו"ו – וְאִם לֹא תִשְׁמְעוּ לִי" (יד), ומסתיימת באות ה"א – "בְּיַד מַשְׁה" (פסוק מו). לאמור: כשהקדוש ברוך הוא משפיע ברכות, הברכות באות באופן מושלם – מאל"ף ועד תי"ו. ידוע הדבר שהאותיות הן הדי-אן-איי של העולם, וכל אות כוללת בתוכה את הבריאה כולה. הברכות מקיפות את העולם כולו. אולם כשאין ברירה ואלוקים מביא עלינו פורענות, הקללות באות באופן מצומצם ושלא כסדר, מו"ו עד ה"א.

היתה אי שם ממלכה ולה מלך רע. יום אחד הובאו בפני המלך נוצרי, יהודי וערבי, אשר נתפסו גונבים משדותיו המלך. המלך שאל את הנוצרי "מה גנבת מהשדות שלי?" והנוצרי השיב "משמשים". זעם המלך וציוה על משרתיו: "תזרקו לו על הראש משמשים בחזקה!" וכך עשו. הנוצרי נאנק מכאבים ומיהר לעזוב את המקום. שאל המלך את היהודי: "ואתה, מה אתה גנבת מהשדות שלי?" והיהודי השיב "דובדבנים". המלך רתח וציווה על משרתיו לזרוק על ראשו דובדבנים. בעוד משרתיו של המלך מבצעים את גזר הדין, היהודי נהנק מרוב צחוק ונראה מאושר. שואל המלך את היהודי: "מה אתה משוגע? למה אתה צוחק שזורקים עליך דובדבנים?" עונה לו היהודי: "אני חושב על הערבי שגנב אבטיח"....

קצתה מאתול

רבים המיתוסים הנפוצים בקרב בני האדם, שביניהם לבין האמת אין מאומה. אחד המיתוסים המפורסמים מתייחס לבת היענה, שטומנת את ראשה בחול כאשר היא חשה שנסקפת סכנה לחייה. לפי המיתוס, בת היענה עושה זאת כדי לא לראות את הסכנה – היא חושבת שאם היא לא רואה את הטורף, גם הטורף לא רואה אותה.

בת היענה אכן טומנת את ראשה בחול כאשר מתקרבת סכנה, אולם מסיבה שונה לחלוטין. מהי? היענים מתחלקים ביניהם בדגירה על הביצים. בשעות היום דוגרת עליהן הנקבה, שצבעה אפור ומשתלב היטב בסביבה המדברית, ובשעות הלילה דוגר עליהן הזכר, שצבעו הכהה משמש הסוואה טובה בלילה. צווארו הארוך של היען עלול "להסגיר" אותו לאויבו, ולכן, כאשר היען מזהה טורף, הוא מיד מכופף את ראשו, וכך הטורף טועה לחשוב שלפניו יש סלע או גבשושית, והוא לא מזהה שזהו עוף. אם היען לא היה מכופף את ראשו, היה ברור לעין כל שהוא בעל חיים וסכנה הייתה נשקפת לחייו. כיפוף הראש של בת היענה מטעה את הטורף. זו מערכת ההגנה שלהם, וההסוואה. בורא עולם טבע כמעט בכל בעלי החיים את תכונת הפחד. מערכת הפחד היא מתנה שלא תסולא בפז, שהרי היא משמשת כמנגנון הגנה והישרדות, ובלעדיה, החיים נתונים בסכנה.

כאשר אדם מפחד, הגוף משחרר אדרנלין. האדרנלין גורם להמרצת זרימת הדם, ואדם מסוגל לפתע לביצועים מדהימים. דוגמא: אדם בורח מכלב, ולפתע הוא מוצא את עצמו מצליח לטפס על גדר גבוהה או לקפוץ לגובה עצום, דבר שמעולם לא הצליח לעשות. ברגעים של פחד, אדם יוצא מ"עולם החלומות", והוא מתפקד במאה אחוזים מישותו. פרשת בחוקתי כוללת בתוכה דברי פורענות קשים העלולים להתממש, אם בני ישראל יפרו חלילה את הברית בינם לבין הבורא. לצערנו הרב, חלק גדול מהמוזכר בפסוקים כבר התממש, והדברים חתומים בדם, בדברי הימים של עם ישראל. מטרתם של כל דברי הפורענות והקללות, היא לעורר את הפחד של האדם מפני העלול לקרות. אך מטרת הפחד כאן היא לא לשתק את האדם, אלא להיפך – לדרבן אותו לפעול ולתת לו מבט נכון על החיים. עיון בדברי הברכות מגלה רשימה ארוכה מאוד – שלום, גשמים, יבול, בריאות, אושר ועוד ברכות רבות. כל הברכות והעונשים המוזכרים הם גשמיים, נוגעים לענייני העולם הזה.

רבי יצחק אברבנאל בביאורו לפרשה זו, מביא את דבריו של הרמב"ם ומרחיב בהם – שכל הטובות המוזכרות בתורה, הן לא מטרות בפני עצמן, אלא אמצעים להגיע אל המטרה. כל הטובות והברכות הן לא בגדר של שכר לעושי מצוה, אלא מנוף לעשיית מצוות נוספות. שהרי השכר על המצוות הוא בעיקר בעולם הבא, והוא בלתי ניתן לתיאור. בורא עולם מבטיח, ש"אם בחוקתי תלכו", הוא ייתן שלום, בריאות, פרנסה ותנאים נוחים רבים, שבעזרתם נוכל להמשיך בעשייה רוחנית ביתר שאת וביתר עוז, וכך נזכה לחיי עולם הבא. שהרי כשיש מנוחת הנפש, קל יותר להתקדם ברוחניות במלוא העוצמה. בידענו הבחירה, אם לזכות לכל הברכות. לא לחינם אומר שלמה המלך: "אֲשֶׁרֵי אֶדְם מִפֶּחַד תְּמִיד" (משלי כח). כן, כאשר אדם מנתב את הפחד להתקדמות רוחנית, אשריו ואשרי חלקו. (הרב משה שינפלד)

**ברכה והצלחה
ובריאות איתנה**
אסף בן אשר ומשפחתו הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפחתו הי"ו

לרפואה שלימה
סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע
מהרב **שמשון פוקס שליט"א**
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
בביכנ"ס **אור אבנר**
רח' **משה דיין** קריית הסביונים **יהוד**
מנחה - בשעה 19:10

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18
תפילת שחרית 6:30
מנחה וערבית (סמוכות) 19:15
שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית
יום א' - הרב **שמשון פוקס שליט"א**
יום ב' - הרב **הגאון אברהם הכהן שליט"א**
יום ג' - הרב **רפאל עגיב שליט"א**
יום ד' - הרב **בן יאבו שליט"א**
יום ה' - הרב **שלום אטלן שליט"א**

בית הכנסת
"עולי בבל"
ע"ש הרב **יוסף חיים זצ"ל**
שחרית - 5:30 נץ
מנין ב' - 7:30
מנחה ערבית - 19:00
שיעורי תורה מידי יום
שעה לפני מנחה
יום א' ב' ה'
רב בית הכנסת
הרב **יהונתן אמדדי שליט"א**
יום ג'
הרב **שמשון פוקס שליט"א**
יום ד'
הרב **נאור דרשני שליט"א**
יום ה' -
הרב **רפאל עגיב שליט"א**
בשעה **20:00**
"יש קונה עולמו בשעה אחת"
שימו לב <<<<

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00
ערבית מאוחרת: יום ב' 20:45 יום ד' 20:45 יום ה' 21:00